

ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ
ΡΩΜΑΪΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ.

Α'. ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

Προτιθέμενοι ἵνα δημοσιεύσωμεν πρώτην ἤδη φοράν ἀνέκδοτα τινὰ νομίσματα τῆς Ἡπειροῦ ρωμαϊκῆς ἐποχῆς ἐν τῇ ἀξιολόγῃ «Ἑβδομαδιαία Ἐπιθεωρήσει Νεολόγου» ἀπτόμεθα τῶν τῆς Νικοπόλεως (Πρεβέζης), ἐν ᾗ διετέλουν ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ λειτουργίᾳ τῆς Θέμιδος. Ἀπαντα τὰ ἐν Νικοπόλει κοπέντα νομίσματα εἰς Ῥωμαϊκά· ταῦτα δὲ διαιροῦνται εἰς τρεῖς κατηγορίας.

α') Αὐτόνομα τὰ καὶ ἀρχιότερα φέροντα ἀντὶ κεφαλῆς αὐτοκράτορος κεφαλὴν τῆς Νικοπόλεως πυργωφόρον (tourellie).

β') Αὐτοκρατορικά (Imperial Grec) κοπέντα ἐπὶ τῶν χρόνων τῶν διαφόρων Αὐτοκρατόρων καὶ φέροντα ἐξ ἐνὸς κεφαλὴν αὐτοκράτορος καὶ ἐκ τοῦ ἑτέρου εἰδικὰ τῆς Νικοπόλεως σύμβολα.

γ') Ἀποικιακά, ἀναφερόμενα εἰς τὴν κτίσιν τῆς πόλεως κατὰ τοὺς ρωμαϊκοὺς τύπους (coin romain) ἐκτὸς τῶν μνησθέντων καὶ φερόντων τὴν κεφαλὴν τοῦ Αὐγούστου μετ' ἐπιγραφῆς Κ Τ Ι Σ Μ Α Σ Ε Β Α Σ Τ Ο Υ, ἀναφερομένων, ὡς εἰκός, εἰς τὴν κτίσιν τῆς πόλεως. Τὰ τοιαῦτα δὲ φέρουσι καὶ τὴν λέξιν *colonia* διὰ δύο. Ἀπαντα δὲ τὰ νομίσματά εἰσι χάλκινα.

α') Νόμισμα χαλκοῦν φέρον ἐξ ἐνὸς κεφαλὴν Αὐτοκράτορος Πίου Ἀντωνίου (:

Ἔπ. κεφαλὴ Νικοπόλεως περὶ τῆς καὶ πυργωφόρος μετ' ἐπιγρ. **ΙΕΡΑ ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ**.

β') Ἐτερον ὡσαύτως φέρον κεφαλὴν Αὐτοκράτορος μετ' ἐπιγραφῆς λίαν ἐφθαρμένης καὶ δυσαναγνώστου.

Ἔπ. Νὰς καὶ ἐν τῷ μέσῳ Ἱερεία μετ' ἐπιγραφῆς: **ΙΕΡΑΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ**.

γ') Ἐτερον φέρον κεφαλὴν Αὐτοκράτορος μετ' ἐπιγραφ. **Μ. Α. Ι. . . . ΟΤΑΚΙΔΙΑ**.

Ἔπ. Ὀκλαδίων συρόμενον ὑπὸ δύο ἀρνηνόντων ἵππων, ἐπ' αὐτοῦ δὲ ἐπικαθήμενος δαίμων τεράστιος ἡνιοχῶν μετ' ἐπιγρ. **ΙΕΡΑΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ**.

δ') ὡσαύτως ἕτερον φέρον κεφαλὴν αὐτοκράτορος ἐπιγρ. ἐφθαρμένη.

Ἔπ. Λέων καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἀναβάτως μετ' ἐπιγραφῆς **ΠΟΛΕΩΣ**.

ε') Ἐτερον μὲ κεφαλὴν Αὐτοκράτορος Τραϊνοῦ ἐπιγρ. λίαν ἐφθαρμένη.

Ἔπ. Στέφανος μέγας ἐκ μύρτου καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ἕτερος μικρότερος μετ' ἐπιγραφ. **ΙΕΡΑΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ**.

στ') Ἐτερον τοῦ Αὐτοκράτορος Πρόβου φέρον ἐπὶ κεφαλῆς πῖλον μετὰ θώρακος καὶ περίξ ἐπιγρ. **IMP. MAVR. PROBVS PAVG.**

Ἔπ. Ὁ ἥλιος κατὰ πρόσωπον ἱστάμενος ἐπὶ τεθρίππου καὶ περίξ ἐπιγρ. **SOLI INVICTO**.

ζ') Ἐτερον χαλκοῦν ἔχον κεφαλὴν πυργωφόρον Αὐτοκράτορος ἐπιγρ.

Ἔπ. Τρίπους ἐν εἰδῇ βωμοῦ φέρον ἐπ' αὐτοῦ δύο ὄφεις, διασταυροῦνται δὲ ἐπὶ τοῦ Τρίποδος ξίφη μετ' ἐπιγρ. **ΙΕΡΑΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ**. τὰ ἐπὶ τοῦ τρίποδος ξίφη τυγχάνουσι σύμβολα νίκης ἐν τῷ πολέμῳ.

η') Νόμισμα ἐν μικρῷ σχήματι φέρον κεφαλὴν Ῥώμης μετὰ περικεφαλαίας ἐπιγρ. **VICTA ROMA**.

Ἔπ. Ἐντὸς στεφάνου ἐκ δρυὸς μετ' ἐπιγρ. **D. N. ATHALARICVS REX**.

Τὸ νόμισμα τοῦτο ἔκοπη ὑπὸ τοῦ Ἀταλαρίχου βασιλέως τῶν Γότθων, ὅστις ἐβασίλευσε περὶ τὰ 530. Εὐρέθη δ' ἐν Νικοπόλει, διότι ἐξέδραμον οἱ Γότθοι ἐν αὐτῇ καὶ ἐληλατουν.

θ') Ἐτερον ὡσαύτως φέρον τὴν κεφαλὴν τοῦ Αὐτοκράτορος Πρόβου μετ' ἐπιγρ. **PROBVS P. F AVG.**

Ἔπ. Νὰν μετ' ἐπιγρ. **ROMÆ DOTER**.

ι') Ὁσαύτως τοῦ αὐτοῦ Αὐτοκρ. Πρόβου μετὰ τῆς ἰδίας ἐπιγραφῆς.

Ἔπ. Ὁ ἥλιος ἐποχούμενος ἐπὶ τεθρίππου ἐπιγρ. **SOLI INVICTO COMITI**.

ια') Ἐτερον ὡσαύτως τοῦ Αὐτοκρ. Πρόβου· κεφαλὴ Αὐτοκράτορος.

Ἔπ. Ἐν τῷ μέσῳ δύο στρατιῶται ποιοῦντες χειραψίαν μετ' ἐπιγραφῆς. **CONCORDIA MILITVM**.

Ἐν Νικοπόλει εὐρέθησαν κοπέντα, ἐκτὸς τῶν διαφόρων νομισμάτων, περὶ ὧν ἐπραγματεύθημεν ἐν τῇ περὶ Νικοπόλεως μονογραφίᾳ ἡμῶν, καὶ τινὰ χάλκινα κεράτια, φέροντα σήματα ἢ μονογραφικὰ σύμβολα, περὶ ὧν ἀπτόμεθα διαλαβεῖν ὀλίγα. Τὰ κεράτια ταῦτα ἐκ τοῦ ὅπισθεν μέρους εἰσὶν ἄσημα. Πάντα δὲ τὰ εὐρεθέντα συμβολικὰ σήματα σημαίνουν τὴν Νικόπολιν ἢ Νικόπολιν Ἱερὰν κτλ. — **N** — ἐν τετραγώνῳ ἐγκοιλῷ. — **NA** — ὁμοίως. — **NI** — ἐν ἀσπίδι περιφερῆ. — **IN** — ἐν στεφάνῳ ἐλαίας. — **A** καὶ **N** ἐν μονογράμματι — **OA** — **O** ὁμοίως — **N**. — **I** — ὁμοίως ἐν στεφάνῳ κισσοῦ — **NO** — ὁμοίως ἐν κύκλῳ. Κεφαλὴ ἀνδρὸς μετὰ περικεφαλαίας ἐν στεφάνῳ. Κεφαλὴ Ἀρτέμιδος ὠραίου ρυθμοῦ. — Ἀσκληπιὸς κρατῶν τὸ σύμβολον τῆς ἱατρικῆς. — Προσωπεῖα δύο συνημμένα. — Ἀνὴρ ἱσταμένος κρατῶν στέφανον καὶ κλάδον ἐλαίας. — Ὁ Ἀπόλλων ἱσταμένος. — Γυνὴ ἱσταμένη ἀντωπῶς ἐπὶ πρῶρας. — Νίκη στεφανηφόρος. — Κριοῦ κεφαλὴ, ἐφ' ἧς περιστέρα. — Ἐλαφος ἱσταμένη, ἧς ἄνω **N**. ἔμπροσθεν δ' αὐτῆς φαρέτρα. — Λαμπὰς ἡμμένη. — Γυνὴ ἱσταμένη καὶ κρατοῦσα στέφανον ἄνω δ' αὐτῆς **N**. — Τύχη ἱσταμένη — Τρίπους ὠτίτης, παρ' ὧν **N** καὶ στάχυς ὀρθός. — Λέων ἱσταμένος καὶ θραύων λόγχην. — Σφαῖρα μετ' ἐπικαθημένης Νίκης. — Αἶας κλίνων τὰ γόνατα καὶ διαπεπαρωμένος ὑπὸ τοῦ ξίφους αὐτοῦ. Δύο **N** ἀντιστρόφων ὄντων καὶ γεγραμμένων ὀριζοντεῶς μεταξύ πτηνοῦ στρέφοντος τὴν κεφαλὴν καὶ βόου ἱσταμένου. — Συμβολικὴ νίκη μετὰ καμπύλης ἐχοῦ-

χης οὕτω ἦτοι κτίσμα σεβαστοῦ Νικόπολις Ἱερᾶ. Πλεῖστα

N—I
ἔγκοιλα (ὕστερόσημα) ἐπισετημαγμένοι· ἀστράγαλος. Λίθινον κεράτιον παριστῶν δύο παῖδας, ὧν ὁ εἰς δάκνει τὸν βραχίονα τοῦ συμπαίκτητος· τοῦτο δὲ καθ' Ὁμήρον (ἴλ. ψ. 37, 88) ἐστὶ παράδειγμα ζωηρὸν τῆς ἐπὶ τῶν ἀστραγάλων ὁλεθρίας ἑρίδος τοῦ Πατρόκλου. — Εἰς σιδηροῦς μι-

κρὸς δακτύλιος ἐν σχήματι οὕτω: Τὸ σύμβολον τοῦτο, ὅπερ πρῶ-

την ἤδη φοράν ἀνεύρομεν ἔστι τῆς Νικοπόλεως. Ἐν σιδηροῦν σκεῦος ἐν εἰδῇ κλειδὸς λίαν ἐντέχνου. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ἐν Νικοπόλει ἀνεκδότων τούτων νομισμάτων πρώτην ἤδη φοράν πραγματευόμενοι ὑποβάλλομεν ὑπὸ τὴν σύντονον μελέτην τῶν νομισματολόγων.

ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

(Πρόεδρος τοῦ ἐν Πρεβέζῃ Αὐτοκρ. Ἐμποροδικαίου).

Η ΓΡΟΙΛΑΝΔΙΑ.

Ἀπὸ πεντεκαίδεκα ἐτῶν τὸ δανικὸν ναυτικὸν ἀναλαμβάνει καθ' ἑκάστον ἔτος σπουδαίας ἐπιστημονικὰς διερευνήσεις ἐν Γροιλανδίᾳ. Οὐδὲν ἄλλο μέρος τοῦ Βορρᾶ παρέχει εἰς τὸν γεωλόγον τοσοῦτον ζωηρὸν ἐνδιαφέρον ὅσον ἡ χώρα αὕτη τῶν πάγων, θέατρον τῶν μεγαλοπρεπεστέρων φαινομένων τῶν πάγων, ἄψθοι δὲ αἱ ὑπὸ τῶν δανῶν ἀξιωματικῶν συλλεγεῖσθαι παρατηρήσεις περὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος τούτου ζητήματος. Πρὸ τῆς σπουδαιότητος τῶν ἐπιτευχθέντων ἀποτελεσμάτων εἰς τὴν τολμηροτέρων ἐξερευνητῶν τῆς πολιτικῆς ταύτης χώρας, ὁ κυβερνήτης Γέν-σεν, ἀνήκων εἰς τὸ δανικὸν βασιλικὸν ναυτικόν, κατενόησε τὴν ἀνάγκην

1) Ὅρα ἡμετέραν ἀνέκδοτον περὶ Νικοπόλεως μελέτην ὑπὸ ἱστορικὴν, ἀρχαιολογικὴν καὶ νομισματολογικὴν ἔποσιν.